

ZICHT OP DE BODEMSTRUCTUUR:

**Actieplan
Bodem
& Water**

Van de bodem én van elkaar leren!

In het project Zicht op de Bodemstructuur nemen Flevolandse buur(t)mannen sámen met een deskundige de bodemkwaliteit onder de loep. Om op deze manier inzicht te krijgen in 'hun' bodem, deze waarnemingen op waarde te beoordelen en daarnaar te handelen.

Doet u ook mee?

Het project is onderdeel van het Actieplan Bodem & Water. LTO Flevoland, Waterschap Zuiderzeeland en de Provincie Flevoland werken hierin op een bijzondere manier samen aan een duurzame en toekomstgerichte landbouw. Een goede bodem is daarbij onmisbaar en een belangrijke vraag is hoe de bodem in goede conditie blijft voor de toekomst. Om hier kennis, over op te doen en handvatten voor verbetering te krijgen, kunnen boeren in heel Flevoland meedoen met dit project. Door samen een kijkje te nemen, leren boeren niet alleen van de bodem maar ook van elkaar.

Wat kunt u verwachten?

Het project verloopt gefaseerd. In de eerste fase (A) leert u op een praktische manier wat de bodem u vertelt. Onder begeleiding van een deskundige gaat u het veld in om een profielkuil te graven, waarbij u gebruik maakt van de 'Bodemconditiescore

Flevoland' om de bodem in al zijn facetten te beoordelen; van de structuur, bodemopbouw en storende lagen, tot aan de verdichting, organische stof, bodemleven en de ontwatering.

Uniek instrument:

Bodemconditiescore Flevoland

Samen met de Flevolandse boeren is een uniek instrument ontwikkeld om de conditie van de bodem te meten: de Bodemconditiescore Flevoland. De Bodemconditiescore kan verschillende soorten grond beoordelen. Aan de hand van foto's van bijvoorbeeld akkerbouwgewassen of grasland wordt de bodem beoordeeld en op basis daarvan worden conclusies getrokken en maatregelen genomen. Als meetinstrument achteraf is het ook erg waardevol.

Samen de grond beoordelen

U start met een veldbijeenkomst, waar u samen met een buur(t)man en met andere duo's de instructies ontvangt om zelf de bodem te beoordelen. Daarna gaat u thuis zelf aan de slag met uw buur(t)man om percelen te beoordelen. In een gezamenlijke bijeenkomst worden de ervaringen gedeeld. Tijdens het afrondend kuilgesprek met een bodemexpert op uw bedrijf komen de bevindingen uitvoerig aan bod. Zo krijgt u in een korte tijd inzicht in uw eigen bodem. Bovendien heeft u een leuke tijd met uw buur(t)man!

"Samen met een collega je grond bekijken en beoordelen heeft veel kennis opgebracht en geeft mij een positieve impuls om zorgvuldig en met de juiste maatregelen om te gaan met je grond." Paul Cryns – akkerbouwer te Swifterbant

Bruikbare handvatten

De tweede fase (B) bestaat jaarlijks uit een bedrijfsbezoek en twee groepsbijeenkomsten. U gaat onder begeleiding van een deskundige in praktische zin aan de slag om de bodemkwaliteit te verbeteren en deelt in groepsverband de resultaten en ervaringen. Uit fase A zijn aandachtspunten voor uw bedrijf gekomen, die de basis vormen voor een individueel bedrijfsadvies in fase B. U bepaalt samen met een bodemexpert van meerdere percelen op uw bedrijf de bodemconditie en zet deze om naar acties of kansrijke maatregelen voor uw bedrijf. Ook in het tweede jaar beoordeelt de bodemdeskundige samen met u de percelen en u ontvangt hierover een persoonlijk advies.

De groepsbijeenkomsten hebben veelal een thema dat alle deelnemers aanspreekt, zoals ondergrondverdichting, grondbewerking of groenbemesters. Daarnaast worden de diverse experimenten op het eigen bedrijf met elkaar besproken tijdens de bijeenkomst.

"Ik heb geleerd dat mijn gevoel altijd goed is geweest. Mijn idee om niet met zware machines over het land te gaan werd bevestigd, evenals mijn werkwijze om niet te diep te ploegen." Marius Langebeeke – akkerbouwer te Luttelgeest

Meer informatie

Meer informatie over het project Zicht op de Bodemstructuur kunt u lezen op www.bodemenwaterflevoland.nl en op www.flevolandsagrarischcollectief.nl/zicht-op-bodemstructuur.

PROVINCIE FLEVOLAND

Zin in een goed (kuil) gesprek?

Wilt u meer inzicht in uw eigen bodem? Schrijf u dan, samen met uw buur(t)man, in voor het project Zicht op de Bodemstructuur. Samen met een expert leert u wat de bodem u vertelt en krijgt u bruikbare tips voor de toekomst.

Praktische informatie

In onderstaande tabel ziet u waar het project uit bestaat.

Fase	A	B
Periode	juni - augustus	vanaf juni
Looptijd	1 - 3 maanden	2 jaar
Stappen	Veldexcursie	Individueel bedrijfsbezoek van bodemexpert (1 per jaar)
	Zelfstandige bodem-beoordeling met buurman	Bedrijfsbodemadvies (1 per jaar)
	Terugkomdag	Groepsbijeenkomsten (2 per jaar)
	Kuilgesprek	<i>Mogelijkheid voor experimenteren</i>
	Evaluatiebijeenkomst	Kennisdag Bodem & Water
	Kennisdag Bodem & Water	
Bijdrage per deelnemer	€ 285,- (excl. BTW)	€ 375,- (excl. BTW) per jaar € 750,- (excl. BTW) voor 2 jaar

Iedere deelnemer krijgt een Veldboekje waarmee u zelfstandig de bodem kunt beoordelen, nu en in de toekomst.

Meer informatie

Ieder jaar starten nieuwe groepen voor fase A en fase B. Actuele informatie hierover staat op www.bodemenwaterflevoland.nl. Voor deelname aan het project kunt u contact opnemen met Albert Jan Olijve van het Flevolands Agrarisch Collectief (FAC), via projecten@flevolandsagrarischcollectief.nl of 06-51899579.